

Sygn. akt I C 219/19

WYROK

1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 listopada 2020 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący Sędzia Anna Ściepuro

Protokolant starszy sekretarz sądowy Monika Pietruszewska

po rozpoznaniu w dniu 04 listopada 2020 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko J. J.

z udziałem Powiatowego Rzecznika Praw Konsumentów w T.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. J. na rzecz powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 12.785,02 zł (dwanaście tysięcy siedemset osiemdziesiąt pięć złotych i dwa grosze) wraz z odsetkami:

- umownymi za opóźnienie w wysokości 4-krotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż odsetki maksymalne za opóźnienie, od kwoty 12.433,72 zł (dwanaście tysięcy czterysta trzydzieści trzy złote i siedemdziesiąt dwa grosze) od dnia 20 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 227,86 zł (dwieście dwadzieścia siedem złotych i osiemdziesiąt sześć groszy) od dnia 04 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi za opóźnienie od kwoty 119,90 zł (sto dziewiętnaście złotych i dziewięćdziesiąt groszy) od dnia 04 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego J. J. na rzecz powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 181,92 zł (sto osiemdziesiąt jeden złotych i dziewięćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 219/19

UZASADNIENIE

W dniu 04 sierpnia 2017 r. powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko J. J. o zapłatę kwoty 12.785,02 zł wraz z należnymi odsetkami i kosztami postępowania. Na żądanie pozwu złożyły się:

- kwota 12.433,72 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, ograniczonymi wysokością odsetek maksymalnych za opóźnienie, od dnia 28 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty tytułem niespłaconego kapitału kredytu;

- kwota 227,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zaległych odsetek kapitałowych;
- kwota 119,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odsetek karnych;
- kwota 3,54 zł tytułem opłat windykacyjnych.

W uzasadnieniu pozwu podano, że w dniu 17 lipca 2015 r. strony zawarły umowę kredytu o nr (...). Ponieważ pozwany nie wywiązywał się z obowiązku terminowego dokonywania spłat rat zobowiązania, powód wypowiedział w/w umowę i postawił całą należność w stan wymagalności. Powód bezskutecznie podjął próbę polubownego rozwiązania sporu, wzywając pozwanego do dobrowolnej spłaty zadłużenia. pismem z dnia 29.05.2017 r.

W dniu 25 września 2017 r. wydano w sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, od którego pozwany skutecznie wniósł sprzeciw. W konsekwencji sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tczewie.

W sprzeciwie pozwany zakwestionował żądanie pozwu co do zasady i co do wysokości, przy czym stanowiska swego nie uargumentował w żaden sposób.

Pismem z dnia 12.06.2020 r., uzupełnionym pisemną zgodą pozwanego, do sprawy wstąpił Powiatowy Rzecznik Konsumentów w T., wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Stanowiska tego w/w podmiot nie uzasadnił w żaden sposób.

Na rozprawie pozwany zeznał, że zawarł z powodem umowę kredytową, której dotyczy żądanie pozwu, z której początkowo się wywiązywał, po czym zaprzestał spłat z uwagi na trudną sytuacją materialną, w której się znalazł. Potwierdził też, że otrzymał wypowiedzenie umowy. Nie kwestionował wyliczenia wysokości dochodzonego zobowiązania. Pozwany wnosil na rozprawie o rozłożenie zasądzzonego roszczenia na raty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 lipca 2015 r. pozwany J. J. zawarł z powodem (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę konsolidacyjnego kredytu gotówkowego o nr (...) na potrzeby konsumpcyjne Kredytobiorcy i spłatę kredytów, prowizji bankowej oraz składek ubezpieczeniowych z tytułu zawartych umów ubezpieczenia: „(...)”, „(...)”, „(...)”. Na podstawie zawartej umowy bank udzielił pozwanemu kredytu łącznie w kwocie 15.206,63 zł, przy czym kwota 9.089 zł została rozdysponowana na potrzeby konsumpcyjne Kredytobiorcy (4.100 zł) oraz spłatę zadłużeń w innym banku. Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty tego zobowiązania wraz z prowizją bankową w kwocie 1.627,11 zł, składkami ubezpieczeniowymi w kwotach 2.322,05 zł, 1.131,37 zł i 1.037,10 zł oraz odsetkami w wysokości 5,99% w skali roku (w sumie 2.941,36 zł) w 72 miesięcznych ratach, płatnych do 20 dnia każdego miesiąca, począwszy od 20 sierpnia 2015 r. Wysokość pierwszej raty wynosiła 259,54 zł, natomiast wysokość pozostałych rat – po 251,95 zł. Strony uzgodniły, że w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu bank będzie pobierał od niespłaconego w terminie kapitału podwyższone odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP obowiązującej na dzień powstania zadłużenia przeterminowanego. Ponadto - w przypadku opóźnienia kredytobiorcy z zapłatą pełnej raty, wynikającej z harmonogramu spłat, za co najmniej jeden okres płatności, bank uprawniony był do wypowiedzenia umowy z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia. Zawierając umowę kredytu pozwany wskazał swój adres zamieszkania i korespondencji, pod który następnie powód kierował korespondencję związaną z umową kredytu. Kredytobiorca w umowie zobowiązał się do wskazania bankowi swojego adresu w przypadku jego zmiany.

(dowody: umowa konsolidacyjnego kredytu gotówkowego – k. 27-29; zeznania pozwanego J. J. słuchanego w charakterze strony – k. 87-87v [00:04:53-00:16:28])

W trakcie trwania umowy pozwany zaprzestał spłaty rat, wobec czego pismem z dnia 24 lutego 2017 r., nadanym w dniu 28 lutego 2017 r., powód wezwał pozwanego do zapłaty zaległości w kwocie 530,53 zł w terminie 14 dni, pod rygorem wypowiedzenia umowy.

Wobec nieuregulowania przez kredytobiorcę zaległości, pismem z dnia 30 marca 2017 r. – doręczonym matce pozwanego w dniu 05 kwietnia 2017 r. na adres wskazany w umowie – powód wypowiedział pozwanemu J. J. zawartą umowę o nr (...) z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia. Pozwany otrzymał to wypowiedzenie.

Następnie pismem z dnia 29 maja 2017 r. powód skierował do pozwanego ostateczne wezwanie do zapłaty całości zadłużenia, na które na dzień sporządzenia pisma składały się: kwota 12.433,72 zł tytułem należności kapitałowej, kwota 277,86 zł tytułem odsetek umownych, kwota 23,19 zł tytułem odsetek karnych, 3,54 zł tytułem kosztów windykacyjnych. W określonym terminie pozwany nie dokonał żadnej wpłaty.

(dowody: zeznania pozwanego J. J. s łuchanego w charakterze strony – k. 87-87v. [00:04:53-00:16:28], wyciąg z ksiąg rachunkowych banku – k. 21, ostateczne wezwanie do zapłaty – k. 22, wyciąg z pocztowej książki nadawczej – k. 23-23v., oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy – k. 24;-24v., zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 25-25v., ostateczne wezwanie do zapłaty – k. 26)

Sytuacja życiowa pozwanego przedstawia się następująco: w toku umowy pozwany był zatrudniony, później zdarzały mu się okresy bez pracy i utracił płynność finansową. Uległ też wypadkowi samochodowemu, po którym pozostaje na świadczeniu rehabilitacyjnym w wysokości 1.020 zł miesięcznie. Mieszka wraz z żoną, która dorywczo zarabia kwoty 700-1.000 zł miesięcznie oraz z synem, który otrzymuje wynagrodzenie w granicach 1.500-1800 zł miesięcznie, z czego rodzicom dokłada do opłat kwotę ok. 1.000 zł miesięcznie. Mieszkanie pozwany wynajmuje, wraz z mediami jest to kwota rzędu 300-350 zł miesięcznie. Pozwany opłaca ubezpieczenie za siebie, żonę i syna w kwocie łącznie 228 zł miesięcznie. Jest zadłużony również u innych wierzycieli. Pozwany deklarował na rozprawie możliwość spłaty powoda w ratach po 130-150 zł miesięcznie.

(dowody: zeznania pozwanego J. J. s łuchanego w charakterze strony – k. 87-87v. [00:04:53-00:16:28])

Sąd zważył, co następuje:

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o wyżej wymienione dokumenty (w szczególności umowę kredytu), przedłożone przez stronę powodową, którym dał w całości wiarę. Ich treść oraz autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu, co do zasady nie budziła ona też wątpliwości pozwanego, który potwierdził zarówno zawarcie samej umowy, jak i otrzymanie kolejnych pism od powoda. Pozwany oraz Powiatowy Rzecznik Praw Konsumentów w T., występujący w sprawie, nie zaoferowali żadnego materiału dowodowego, który mógłby prowadzić do odmiennych ustaleń faktycznych niż dokonane przez Sąd.

Wskazać trzeba, że zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, publ. OSNC 1997 nr 6-7 poz. 76). To strony dysponują przedmiotem postępowania i są w najwyższym stopniu zainteresowane jego wynikiem, wobec czego to na nich, co do zasady, ciąży obowiązek powoływania i przedstawiania sądowi wybranych przez siebie dowodów. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możność przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (tak m. in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 1975 r., sygn. akt III CRN 26/75, niepublikowanym – źródło Lexis.pl)

nr 318425). Reasumując, pozwany ograniczył się jedynie do zaprzeczenia twierdzeniom przedstawionych przez stronę powodową, nie przedstawił jednak dowodów, które by potwierdzały jego stanowisko.

Ponadto przy ustalaniu okoliczności sprawy – w szczególności w zakresie ustaleń co do sytuacji majątkowej i życiowej pozwanego - Sąd oparł się na zeznaniach pozwanego, które były logiczne, spójne, a tym samym wiarygodne.

Wskazać trzeba, że ostatecznie stan faktyczny sprawy okazał się bezsporny. Pozwany słuchany na rozprawie przyznał – po okazaniu mu dokumentów, że zawarł umowę kredytu z powodem, z której warunków się nie wywiązał, jak też, że otrzymał pismo zawierające wypowiedzenie umowy, a dochodzona przez powoda kwota jest prawidłowo wyliczona. Przed rozprawą pozwany kwestionował roszczenie pozwu co do zasady i co do wysokości oraz wskazywał, że nie zamieszkiwał pod adresem wskazanym w pozwie (i w umowie) od wielu lat, jednakże zostało to ostatecznie zweryfikowane przed Sądem.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Strony łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki zobowiązuje zatem pożyczkodawcę do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki na pożyczkobiorcę. Samo wydanie przedmiotu pożyczki może nastąpić w dowolny sposób, byle pożyczkobiorca miał możliwość swobodnego dysponowania czy to pieniędzmi, czy rzeczami będącymi przedmiotem umowy. Odwrotność opisywanej sytuacji występuje przy zwrocie pożyczki. Pożyczkobiorca po upływie określonego terminu jest zobowiązany zwrócić pożyczkodawcy otrzymane pieniądze/rzeczy, przy czym nie muszą to być te same pieniądze i te same rzeczy, o ile są zwracane w tej samej ilości i jakości. W braku odmiennego zastrzeżenia w odniesieniu do tych umów pożyczki, których przedmiotem są pieniądze, należy postępować stosownie do wymagań określonych zasadą nominalizmu (zob. szerz. Z. Gwalik, Komentarz do artykułu 720 Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część szczególna, LEX 2010).

Bezspornym jest, że pozwany zawarł umowę z powodem i początkowo wywiązywał się ze swoich zobowiązań wobec banku. Umowa została zawarta skutecznie i nie wykazano w sprawie, ażeby pozwany zawarł ją pod wpływem przymusu, groźby lub braku świadomości.

Regułą, jaka obowiązuje w dziedzinie prawa kontraktowego, jest zasada pacta sunt servanda. Prawidłowe zachowanie się dłużnika w wykonaniu zobowiązania polega na zadośćuczynieniu oczekiwaniom wierzyciela, którego uzasadnieniem jest istniejące między stronami zobowiązanie. Jeżeli dłużnik uchybia swoim obowiązkom, nie spełniając świadczenia lub spełniając je w sposób nienależyty, to wierzyciel może podjąć kroki zmierzające do przymusowej realizacji świadczenia (Z. Gawlik, Komentarz do art. 471 Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna, LEX 2010). Z uwagi na to, że pozwany zaczął uchylać się od spełnienia świadczenia, powód miał prawo wystąpić do Sądu celem ochrony swoich praw.

Wskazywana przez powoda wysokość zadłużenia w kwotach: 12.433,72 zł tytułem kapitału kredytu, 227,86 zł tytułem odsetek kapitałowych, 119,90 zł tytułem odsetek karnych oraz 3,54 zł tytułem opłat windykacyjnych, również nie została w żaden sposób zakwestionowana przez pozwanego, a znajduje potwierdzenie w złożonych do akt sprawy dokumentach bankowych. W tej sytuacji powództwo należało uwzględnić w całości, o czym orzeczono w pkt. I. wyroku.

Art. 481 § 1 k.c. stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Wnosząc pozew powód domagał się dalszych odsetek umownych za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie więcej jednak niż odsetki maksymalne za opóźnienie, od zadłużenia w postaci

kapitału kredytu. W § 7 umowy kredytu strony ustaliły, że w przypadku powstania zadłużenia przeterminowanego bank będzie uprawniony do naliczania odsetek karnych w tej wysokości. Termin początkowy naliczania odsetek należy uznać za prawidłowy, gdyż jest to dzień po upływie terminu określonego w ostatecznym przedsądowym wezwaniu do zapłaty.

Jeżeli chodzi o żądanie dalszych odsetek ustawowych za opóźnienie od nieuregulowanych prędzej świadczeń odsetkowych, to uprawnienie wierzyciela do domagania się tego świadczenia wynika wprost z art. 481 § 1 k.c.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w pkt. I. wyroku.

W niniejszej sprawie istnieje także konieczność odniesienia się do wniosku pozwanego wypowiedzianego na rozprawie, tj. o rozłożenie świadczenia na raty.

Zgodnie z art. 320 k.p.c. - w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć zasądzone świadczenie na raty. Komentowany przepis wprowadza szczególną zasadę wyrokowania, dając Sądowi możliwość wydania orzeczenia zasądzającego roszczenie powoda z uwzględnieniem interesów pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku. Jest to tak zwane moratorium sędziowskie. W doktrynie podkreśla się, że powyższa instytucja uprawnia Sąd do modyfikowania treści łączącego strony stosunku cywilnoprawnego, dlatego też powinna być ona stosowana w sposób ostrożny i z uwzględnieniem wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu powoda. Modyfikacja ta przejawia się w przesunięciu terminu płatności określonych części świadczenia oraz ma ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1970 r., sygn. III PZP 11/70). Literatura przedmiotu przyjmuje, iż wymagane dla rozłożenia zasądzonego świadczenia szczególnie uzasadnione wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (A. Jakubecki, Komentarz do art. 320 Kodeksu postępowania cywilnego [w:] H. Dolecki, T. Wiśniewski (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366, LEX 2013; P. Telenga, Komentarz aktualizowany do art. 320 Kodeksu postępowania cywilnego [w:] A. Jakubecki (red.), Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, LEX 2014).

Niezależnie od tego, przeciwko uwzględnieniu takiego wniosku przemawia znaczny wpływ czasu od daty powstania zobowiązania oraz brak po stronie pozwanego aktywności w spłacie zobowiązania mimo złożonej deklaracji. Okoliczności te nie stwarzają bowiem realnej perspektywy, że powód w sposób efektywny z ratalnej formy spłaty skorzysta (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 kwietnia 2015 r., sygn. I ACa 1109/14).

Zeznania pozwanego wskazują, że znajduje się w trudnej sytuacji życiowej, jednakże w ocenie Sądu nie jest to sytuacja na tyle szczególna, ażeby ingerować w sposób uiszczenia należnego powodowi roszczenia. Od wypowiedzenia umowy upłynął okres prawie 3-letni, a pozwany nie dokonał żadnej wpłaty na poczet swojego zobowiązania, choćby symbolicznej. Stąd też, zdaniem Sądu, dotychczasowe zachowanie pozwanego nie rokuje systematyczną spłatą zadłużenia. Rozłożenie roszczenia na raty w wysokości po 150 zł miesięcznie skutkowałoby tym, że pozwany spłacałby zadłużenie powodowi przez następne 7 lat. Co również powodowałoby, że spłata zadłużenia następowałaby w formie nieefektywnej, wręcz symbolicznej. Wobec powyższego w ocenie Sądu rozłożenie zadłużenia pozwanego na raty jest bezcelowe, gdyż nie istnieją realne przesłanki do stwierdzenia, że pozwany w ten sposób wywiąże się ze swojego zobowiązania, jak również nie zaspokoiliby to efektywnie wierzyciela.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie II. wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Strona przegrywająca sprawę obowiązana jest ponieść koszty procesu. Spór przegrał w całości pozwany, dlatego też Sąd zasądził od niego na rzecz powoda kwotę 181,92 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą złożyły się: uiszczona przez powoda opłata sądowa od pozwu w kwocie 160 zł, opłata skarbową w kwocie 17 zł oraz koszty notarialne w kwocie 4,92 zł.